

mag. GREGOR KOS

**DOBRO
ZA VSE**

**NAPREJ Z
»NAZAJ
V NARAVNO
PRAVO«**

mag. GREGOR KOS

**DOBRO
ZA VSE**

**NAPREJ Z
»NAZAJ
V NARAVNO
PRAVO«**

Datoteka je zaščitena z vodnim znamenjem.

Mag. Gregor Kos

Dobro za vse: Naprej z »nazaj v naravno pravo«

Copyright by Gregor Kos, 2024

All rights reserved.

Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja lastnikov pravic ni dovoljen prenos e-knjige na druge spletne naslove, reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba v kakršnemkoli obsegu ali postopku.

To e-knjigo lahko uporabljate samo za osebne namene. Če bi jo radi komu podarili, prosimo, kupite dodatni izvod za vsakega obdarjenca. Hvala, da spoštujete avtorske pravice in trud, vložen v pripravo knjige.

Uredila Adrijana Zupanc

Oblikovanje naslovnice: Vasja Kos

Prelom Zveza Modro-bela ptica

Izdal in založil Gregor Kos, Bevkova 10, 1230 Domžale

Za založbo Gregor Kos, Moderator.si

Domžale 2024

Elektronska knjiga

Prva elektronska izdaja

Brezplačna publikacija

Dostopni format: EPUB

Način dostopa (URL): <https://www.moderator.si/>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 190078211

ISBN 978-961-07-2017-1 (ePUB)

Gregor Kos

DOBRO ZA VSE

Naprej z »nazaj v naravno pravo«

<https://www.moderator.si/>

Kazalo

[Skrajni čas za civilizacijski premislek](#)

[Nova družba – dobro za vse](#)

[Kaj to pomeni za državo?](#)

[Nestrukturiranost kot prihodnost in varnost pred strukturami](#)

[Čudna pota zgodovine](#)

[O knjigi](#)

[O avtorju](#)

Skrajni čas za civilizacijski premislek

»Umetnost doseganja sreče je v uresničevanju ciljev, vendar ne na račun drugih in njihove sreče. Umetnost zmage je v tem, da lahko uresničujemo cilje, ne da bi pri tem izkoriščali druge kot stopnice, ne da bi se vzpenjali na glave šibkejših, ne da bi teptali tiste, ki nam na videz preprečujejo napredovanje po poti, temveč povsem drugače, in to z vsem srcem in vso močjo.«

Jorge Angel Livraga Rizzi, 1990, utemeljitelj filozofsko-humanistične smeri Nova Akropola

Zapisano ni last nikogar, ni »pamet« nikogar. Je zgolj priložnost, dana na osnovi izkušenj, ki omogočajo na enem mestu zbrati nekatere misli in mnoge »pameti« vseh časov, ki so ves čas v nas in okoli nas, glede tematik, za katere lahko upravičeno trdimo, da so nam vsaj zanimive. Če ne tudi izziv.

Dogodki preteklih let nas z vsako novo analizo vse bolj utrjujejo v prepričanju, da obstoječi režim – s katerim mislimo oblast v rokah strankarske politike ter nadnacionalnih organizacij in korporacij – nikakor ni sposoben oziroma ne dovoli kvalitativnih sprememb, dejansko nujnih za prehod v avtentično, nemarketinško varovanje okolja in življenja ter posledično ohranjanja okolja in življenja. Režim se, zaradi svoje vse večje odtujenosti od naroda in nacionalne države, upira kakršnimkoli sistemskim spremembam, ki bi lahko zmanjšale oz. izničile njihovo dolgoletno borbo za oblast kot moč in prevlado, se pravi nadvlado. Seveda, tudi spremembe so zmeraj vprašljive, vendar mora biti enako vprašljivo tudi vsakokratno trenutno stanje, kadar ni optimalno za vse. Spremembe so izziv tudi za tiste, ki si jih dejansko želijo, ali pa o tem vsaj premišlujejo. Toda, ali si res želimo vsi isto? Seveda ne, kajti želje in misli so lahko tudi zgolj individualne želje po raznolikem napredovanju in podobno. **Zato je treba naše želje na ravni kolektivne zavesti prekvalificirati v potrebe. Na kolektivni ravni je torej treba izvajati spremembe, ki zadovoljujejo naše skupne potrebe.** Naše želje pa uresničujemo na individualni ravni.

Dokler te distinkcije dodobra ne ozavestimo posamično in družbeno, smo vedno znova priča stalnemu spreminjanju smeri odločanja za spremembo, omahovanju in zavlačevanju, načrtnemu vnašanju motilcev oz. 'podtaknjencev' – te še vedno razumemo zgolj kot neke osebe, ne zavedamo pa se destruktivnih 'čebulnih' nivojev podtaknjenih vsebin. Prehitro se zadovoljimo oz. nasedemo razumevanju propagiranega nivoja in se zavestno odrečemo možnosti, da bi razumeli celotno razvojno strukturo. In dojeli, da en sam oziroma njegovo razumevanje – (še) ne pomeni dovolj oz. celote. Še zlasti, kadar nas vsaka podtaknjena vsebina in neprepoznavanje interesno nameščene osebe vrača na staro stanje oz. začetek, včasih pa celo stopnico nižje.

Kadar režim ni sposoben udejanjanja nujno potrebnih kvalitativnih družbenih sprememb, je povsem logično, da slednjega ni možno izvesti z režimskimi orodji. Kajti ta t. i. demokratična orodja je tekom desetletij in stoletij razvijal prav režim, ki je v prvi vrsti poskrbel za svojo pozicijo oz. oblast kot moč in prevlado oziroma nadvlado. Zato so, ne glede na to, kako srčno verjamemo v možnost sprememb, te z obstoječimi režimskimi orodji – volitve, množični mediji, politiki in mnenjski voditelji, tehnologije ... neizvedljive. Resnično neizvedljive! Ker niso produkt teh orodij in so s tovrstnimi orodji v resnici nezdržljive.

Že Aristotel ugotavlja, da »ne razpravljamo zato, da bi ugotovili, kaj je vrlina, ampak da bi postali dobri; ...; zato moramo vso pozornost posvetiti dejanjem, predvsem vprašanju, kako je treba dejanja opravljati«¹.

Kaj nam slednje pove danes, v času, ko naj bi vsi vedeli vse, se spoznali na vse. Obenem pa večino časa namenjali iskanju intrig, raziskovanju ozadij in drugim klepetavim opravilom. Ne pa potrebnim konkretnim dejanjem. Kako se nam je lahko to sploh zgodilo, da smo kar pozabili na naše skupne potrebe in smisel življenja? Tako: nesluteno in brezčasno, kot venomer do sedaj, pa vendarle tudi tako nazorno in očitno, da tega ni bilo možno ne opaziti. Vsaj tistim, ki budno gledajo. Nekateri pač raje hipnotizirani mižijo, spijo.

Tako smo vstopili v obdobje neprestanega 'visenja' na družabnih omrežjih. In s tem spodbujanja površnosti naših vsakodnevnih zaznav okolja okrog sebe. Sedaj ni več potrebna osebna aktivacija, nadomestek zanjo postajata »všeček« ali »deljenje« vsebin, ne pa poglobljena razprava v živo oziroma

potrebno konkretno dejanje. Narašča pa prepričanje, kako sedaj vsi vemo vse o vsem. Žal pa je ob tem zaslediti bore malo izkazovanja človečnosti oziroma manifestiranja vrlin.

Kako Aristotel vidi (takšna) dejanja? V tistem prvinskem pogledu, ki bi naj bil del našega vsakdana – v »*praktičnem uresničevanju spoznanega*«, saj »vsekakor **ni dovolj, da za vrlino samo vemo, ampak moramo poskusiti, da si jo tudi prisvojimo in jo izvajamo ali da kako drugače postanemo dobri...**«².

Zato ni dovolj ... všeček ni dovolj! Tudi deljenje ni dovolj. Kakor tudi ne površno brezplodno klepetanje, ki se ne odrazi v nobeni dobrobiti. Kako si prisvojimo vrlino? Kako jo izvajamo? Ali bolj po domače, kako postanemo »dobri«? S konkretnimi dejanji, s fizičnim opravljanjem dobrih dejanj.

Kajetan Gantar, ki je prevedel in uredil velikanovo delo *Nikomahova etika* v uvodni besedi³ izpostavlja, da **je Aristotel etiko označeval kot področje politične (!) znanosti (!)**. Kot lahko z bežno analizo ugotovimo leta 2023, torej tiste znanosti, ki je nihče ne potrebuje. O kateri pa vsi vedo vse. A obenem od nje vsi bežijo. In ki je vsem brezsmiselna. Zakaj? Zato, ker nepoštena politika nas – ljudstvo – načrtno izriva iz polja politike oziroma upravljanje družbe. Kako ji to uspeva? Tako, da se nam neformalno predstavlja kot nečastna (kakršni aktualni režimi tudi so), nedostojna, pokvarjena, korumpirana, kriminalizirana ... kar iz politike učinkovito odganja poštene ljudi.

Ali slednje pomeni, da je v politiki človečnost oz. etika povsem prezrta? Aristotel jo vendarle pripisuje zakonodajni veji oblasti, »zakaj državniki in zakonodajalci so tisti, ki skušajo z ustavo in zakoni ljudi narediti boljše, jih odvrčati od napak in slabosti in jih usmerjati k vrlini in kreposti«⁴.

Ali res!? V navedbi (lahko) uvidimo prepad, ki se je človeštvu 'zgodil' v zadnjih dva tisoč letih. Kako so bile vrline in etična (!) politika oziroma zakonodavstvo čislane nekoč. In kje smo danes. Danes noben zakonodajalec na svetu (z izjemo morebiti Butana?) ne skuša z ustavo in zakoni narediti družbo in ljudi boljše, jih odvrčati od napak in slabosti ter jih spodbujati k vrlinam in krepostim. Kako je to mogoče? Kako smo prišli do sem? Kako se nam je lahko to »zgodilo«? In zakaj tega kot človeštvo (še) nismo preprečili? **Kajti brezčasna univerzalna resnica je, da je človek središče moči na planetu. Nosi jo v sebi, ne izven sebe. Ne v**

nečem zunaj. Samo v sebi. In posledica vsakega padca je (še vedno) bila, da je treba znova vstati. In se pričeti zavedati, da imamo več moči, kot si mislimo oz. kot nas prepričujejo razni režimi.

Zakaj torej dopuščamo, da režim in parlament z ustavo in zakoni omejujeta naše ustavne in temeljne pravice? Da se zakonodajni postopek zlorablja za osebne interese oziroma poslovne priložnosti interesnih skupin? Da nadzorniki prejemajo finančna sredstva in ugodnosti od lastnikov predmeta nadzora? Da znanost prejema finančna sredstva in obljube o 'znanstvenih' objavah in napredovanjih od tistih, ki jim je v izrazitev poslovnem (!) interesu rezultat raziskave oziroma objave? Če smo se primorani sprijazniti, da pri odločevalcih povsod prevladujejo neetični ljudje, potem moramo kot ljudstvo vzeti družbo in državo v svoje roke.

V obstoječem pravnem sistemu namreč pravičnost ni več nujna sestavina prava. Kaj pa potem sploh je pravo? Je pravo (zgolj) predpis, zakon oziroma dokument? Je torej zgolj neka fizična vsebina? Ali sploh še razumemo (pravi) pomen prava (pravi-prava), ki je, da gre za **skupek norm, ki urejajo življenje v skupnosti**. Teršek⁵ izpostavlja, da je »*Radbruch (...) zatrjeval, da obstajajo 'določena pravna načela', ki so 'močnejša' od vsakega pravnega pravila, zato zakon, če jim nasprotuje, izgubi veljavo – zakona – prava. Ta načela so se poimenovala 'naravno' ali 'umno pravo'. Gre torej za teorijo, ki kombinira vrednostne, moralne in etične temelje prava*«. In še pomembnejši je povzetek dr. Terška⁶, da je »*bistvo (...) torej v in pri VSEBINI. Ne pravilo, ne politični sistem, ne pravni red nikdar niso 'pravilni', 'upravičeni' ali 'legitimni', že zgolj zato, ker so, ali ker so bili, ali ker hočejo biti – taki. Takšen je tudi nauk materialne, vsebinske teorije legitimnosti, tudi razpravne teorije demokracije in legitimnosti*«.

Če navedeno povežemo s predhodno izraženim Aristotelovim uvodnim označevanjem etike kot področjem politične znanosti in (približno dva tisoč let zatem) z razmišljanjem Johna Locka v *Dveh razpravah o vladi*⁷, kjer izpostavlja **naravne pravice** in vlogo vlade. Naravne pravice so namreč po Locku prav to – **naravne – in jih država ne more (od)vzeti**. So **neločljive in pripadajo vsem**. Verjel je (ne pozabimo, da je živel med leti 1632–1704), da **bodo prav naravne pravice pomagale uravnotežiti (!) vlado in obdržati močne voditelje pod nadzorom (!)**. Manj znano dejstvo je, da bilo Lockovo prepričanje **osnova Deklaracije neodvisnosti**, ki jo je 1776

pripravil Thomas Jefferson⁸, na osnovi katere se je trinajst ameriških kolonij uradno odcepilo od Velike Britanije⁹. Locke je torej verjel, da **vlada, ki bi/bo posegla v posameznikove pravice, ne služi (več) ljudem. Po Locku mora vlada spoštovati ljudi in njihove pravice.**

Nekoliko zatem pa nastopi zgodovinska točka **lastnine** in ideološko-filozofski koncepti lastnin(jenja). V neposreden koncept lastnine v tej razpravi ne bi vstopali, zanima nas le njena umeščenost v **koncept svobode**, ki pa je ena osrednjih točk našega razmišljanja. Lukšič¹⁰ pri tem izpostavlja, da je *»Locke postavil v ospredje argumentiranje vprašanja lastnine«* in da *»s tem, ko je Adam dobil od boga svet, ga ni dobil v oblast in postal absolutni monarh, temveč je dobil, če že, zgolj lastnino, to je svet kot lastnino in ne kot oblast«*. Ni naš namen, da bi tu ugotavljali pravičnost Lockovega koncepta o morebitnem prevzemu sveta kot lastnine, ampak se omejujemo zgolj na njegov pozitivni del, ki pa je zanimiv za našo razpravo. Pri tem se jasno izpostavlja, da *»naravno«* ali *»božje«* stanje ne pomeni oblasti per se, in po Lukšiču¹¹ *»ker bog Adamu ni dal oblasti nad ljudmi, se lahko trdi, da je vsak človek po naravi svoboden«*¹². Bi pa vseeno izpostavili zgolj kanček koncepta Lockove lastnine, ki jo predstavlja Lukšič¹³, da namreč Locke ugotavlja, da *»je bog dal zemljo v roke vsem ljudem«*¹⁴, *ne samo enemu, Adamu ali pozneje Noetu«*. Razvije pa Lukšič¹⁵ ob preučevanja Locka pomembno misel, ki je uporabna tudi v naši razpravi: *»z razvojem kapitalizma je mala država postala ovira za koncentracijo kapitala, zato je legitimacija sodobnega kapitalizma spet nazaj pri naravi ali pa pri politični zaščiti svetovnega reda, ki je utemeljen na financah, bankah in finančnih ustanovah«*.

Če malo državo besedno in pomensko nadgradimo v suvereno državo, nam **opis delovanja neoliberalizma opredeljuje vzroke za prizadevanja korporacij za »eno svetovno vlado« in na primer novo »ustavo« Svetovne zdravstvene organizacije¹⁶**, ki bi *»ukinila«* suverenost nacionalnih držav. Ne glede na dejstvo, da se slednja ne izgubi zgolj na osnovi posameznega pravnega akta, temveč na osnovi dejanj, ki sledijo.

Kot morebiti najpomembnejšo pa bi utegnili opredeliti sklepno misel Locka, ki jo navaja Lukšič¹⁷, da se *»moči, ki jo je vsak posameznik dal družbi, ko je vanjo vstopil, ne more nikoli več vrniti posameznikom, dokler družba obstaja, temveč bo vedno ostala v skupnosti«*. Kaj nam

slednje pove za aktualne primere odvzema svobode, odvzema pravic, celo najavljenega konca suverenosti nacionalnih držav? Najbrž to, da **slednjega ne bo mogoče preprečiti v okviru takšne, to je obstoječe družbe in obstoječe skupnosti z obstoječimi normami in predpisi – tako zakonskimi kot volilnimi in navidezno demokratičnimi**. To seveda ne pomeni nujno klica po kaotičnem razpadu in anarhizmu družbe. Ravno nasprotno. Vsled zapisanega in razumljenega je na nas (!), da **na novo premislimo družbo in skupnost z normami in predpisi ter jo udejanjimo**. Kajti, kot smo opredelili, smo mi sami nosilci moči in posledično nosilci sprememb. Kot je ugotovil že Erich Fromm¹⁸ v sedaj že kulturni *Zdravi družbi*, **sprememba v zgodovini človeštva ni bila nikoli produkt večine. Bila je razmislek in predlog manjšine, ki jo je naknadno udejanjila večina**.

Kje smo torej danes? Kjer seveda nismo zgolj danes ali prvokrat, 'tu' so bili že mnogi v preteklosti ali so vsaj želeli biti. Vendar očitno in to vsak dan bolj očitno, smo danes končno zares »tu«. Vsekakor res že skoraj »tu«. **Smo na prelomni točki, ko so vsi zunanji impulzi (prevare, zli nameni, nevihte, škodovanje okolju in zdravju ter življenju človeka in narave) končno pripeljali do točke klasičnega ideala filozofije – humanejši in popolnejši način življenja**. Ki nima (zgolj) materialne plati, za mnoge te niti nima. Kar pa **ne pomeni negacije materialnega**. Pomeni zgolj in izključno **ne-na-vezanost na materialno**. Ne trpeti zaradi materialnega ali za materialno. Materialno je treba pričeti na novo dojemati in sprejemati. Kot potrebo, predvsem kot potrebo vsakega in vseh po sadovih materialnega, ki nam vsem pripadajo kot nekaj **dosegljivega in uresničljivega**. **Naše pehanje in uničevanje življenja zaradi vse več materialnega, nas evolucijsko degradira**. Izvorni izziv človeka je namreč več, je nekaj drugega kot »imeti«. Po tej poti se razvojno nikamor ne pride – ko namreč »imeti« ni dovolj, saj zmeraj obstaja še več, če sprejmemo to igro brez meja. In na tej poti v slepo ulico materialnega vedno znova ugotovimo, da nam nič materialnega ne nudi trajne sreče, miru in zadovoljstva ali več ljubezni, več sočutja ... Vsega naštetega je na tej poti vedno manj. Zato je **skrajni čas za naš civilizacijski premislek in univerzalno zavest, za odkrivanje pravih znanj in spoznanj o človeku in svetu, ki so nam bila doslej načrtno prikrivana**.

Nova družba – dobro za vse

Če kot izhodišče izpostavimo usmeritve G. P. Grabovoja¹⁹ (pre)pogosto pozabljam, da **mora biti v središču vseh aktivnosti človek**, navsezadnje je zaradi človeka oziroma ljudi tudi potrebna politika v angleškem pomenu »policy« in obenem izvajanje politik v pomenu angleške besede »politics«. Ves čas moramo izkazovati **izvajanje ukrepov za vse ljudi** in ne zgolj za posamezne (interesne) skupine oziroma grupacije. **Neprestano se oblikujejo politike za politiko, v središču katere je človek.**

Tudi naslednji nujni ukrep je osnovan na izhodiščih Grabovojevih usmeritev, in sicer nujnost **preiskave podjetniške zgodovine naše Slovenije**, pri čemer je treba ugotoviti, kje oziroma kdo je podjetniško uspel na osnovi lastnega oziroma sodelujočega intelekta, kje pa na osnovi **zlorabe informacij, ki niso bile dane vsem pod istimi pogoji oziroma so bile morebiti z namenom pridobitve materialne koristi širši javnosti celo načrtno prikrite**. V takšnih primerih mora priti do povratnih ukrepov, saj je to **nujno za materialno-duhovno očiščenje družbe oz. države** in vseh, ki živimo na teritoriju Republike Slovenije. Kar je temeljna osnova za izgradnjo novega, dejansko drugačnega, k človeku orientiranega sistema, na izključno sonaravni način izvedbe in udejanjanja. Vse, **pridobljeno z načrtno zlorabo položajev, informacij ipd. mora biti vrnjeno državljanom in državljanom**. S tem se bo **nujno obrnilo tudi dosedanje ekonomsko pravilo**, ki se bo sedaj glasilo, da **bo vsakdo poslovno uspešen, če bodo na osnovi njegovega poslovanja in aktivnosti pridobivali vsi ljudje**. Nujna bodo **vlaganja v zdrav(j)e ljudi, ohranjanje narave in dobrobit živali**. Takšno »zdravo« delovanje bo vzpostavilo »zdravo družbo«, v kateri bodo vsi talentirani podjetniki kmalu spoznali, da bodo s spoštovanjem novih temeljnih ekonomskih izhodišč podjetništva iz družbe trajno izkoreninjene vse, sedaj pogoste neljube okoliščine v njihovih oziroma naših življenjih: bolezni, strahovi, pomanjkanje, nezaupanja, občutki krivde, tesnoba, bežanje pred soljudmi, zlorabe alkohola, drog in še bi lahko naštevali, vse do najskrajnejših tragičnih življenjskih okoliščin.

Ne gre torej za kakršno koli omejevanje podjetništva, poslov, niti vodila za (več) denarja oziroma materialnih dobrin. Bistveno se spremeni zgolj izhodišče, da nič od navedenega **ne smemo več izvajati na račun oziroma v škodo soljudi, narave in živali**.

Kaj to pomeni za državo?

Ogromno, oziroma še več kot za zasebno podjetniško oziroma poslovno iniciativo. Država bi namreč že danes **morala izvajati samo ukrepe in politike za in v korist vseh državljanek in državljanov**. A vemo, da danes žal ni tako. Vemo, da zakoni niso napisani v tej maniri ter da pretežno služijo interesom političnih in kapitalskih skupin, ki s svojimi pritiski na politiko in t. i. parlamentarno demokracijo uspejo zagotoviti sprejemanje zakonov v svojo korist. Za posledice na življenje vseh državljanek in državljanov jim ni niti malo mar. In zakaj? Zato, ker jih o tem nihče sploh ne povpraša, ker se jim za to ni treba nikoli zagovarjati. A politika bi to morala spraševati, zato je bila namreč izvoljena! Začeni pri armadi t. i. strokovne birokracije na ministrstvih, ki ne zaseda položajnih oziroma vodstvenih pozicij, so je pa v 30-ih letih dodobra »zverzerala« za pisanje in postopke sprejemanja spornih zakonodajnih predlogov. Temu se potem pridruži še vsakokratno sporno politično obvladovanje vladnih ministric in ministrov ter njim poslušnih poslank in poslancev s političnim ozadjem. In krog je sklenjen. Dejanski sprejem spornih, interesnim skupinam prilagojenim zakonov za izvajanje individualnih premoženjskih in/ali položajnih koristi, je tako zagotovljen. Vse poteka brez trohice etike in morale. Kot pri zombijih, robotih, avtomatih.

Za to, da **država preneha biti servis interesnim skupinam**, pa potrebujemo seveda **najprej še detajkunizacijo množičnih medijev**. Dvomimo, da bi se to lahko zgodilo brez tranzicijskega prehoda z vmesnim **vznikom novih neodvisnih medijskih platform**, s težnjo oziroma zavezo zagotavljanja vseh objektivnih informacij, relevantnih za javnost, ki bodo uspele ozavestiti tudi večje družbene skupine. Poslovna uspešnost tovrstnih neodvisnih in objektivnih medijskih platform bo posledično posegla (tudi) v poslovno uspešnost obstoječih tajkunske in politično zlorabljenih množičnih medijev. **Ozaveščenost širše javnosti** oziroma nujen dvig kolektivne zavesti v smeri novih izhodišč poslovne in družbene uspešnosti pa bo predstavljal samodejen odmik od spremljanja spornih propagandnih vsebin in posledično njihov propad, kar pa lahko reši le že navedena detajkunizacija in **načrtna družbena usmerjenost v zagotavljanje objektivnih informacij na osnovi nespornih dejstev ter neodvisne stroke in znanosti širši javnosti**.

Grabovoj nas je že pred letom 2010 opozoril, da v kolikor podjetniško/poslovna strategija in praksa ne bosta sledili zapisanim izhodiščem, bo sledila **neizbežna** nacionalizacija. In pri nas še v letu 2021 na področju ekonomije nekaj malone bogokletnega, v letu 2022 pa že javno in medijsko napovedna usmeritev (tudi) slovenske vlade (Butan plin ...), ki se v letu 2023 širi na širši spekter elektrodistributerjev. **Nacionalizacija (zlorabljenе države oziroma vlade) lahko podjetnikom in poslovnežem odtegne bistveno več kot sprememba podjetniško/poslovnih strategij v nujno smer »dobrega za vse«.**

Po Grabovoju je ključna naloga ljudstva oz. človeštva **branjenje sistema pravičnosti oziroma pravde**, ki ne glede na bodoči razvoj družbe, **ne sme pripeljati do stanja, kjer bi pravdo oziroma pravičnost »prevzel« politični sistem**. Ker čemu bi potemtakem sploh (še) služil politični sistem? Tudi tu lahko ponovno najdemo jasne povezave z aktualnim stanjem, ko t. i. globalizem²⁰ skuša onemogočiti dosedanje politične sisteme suverenih, kolikor toliko še demokratičnih držav, čeprav mnoge pospešeno opuščajo svojo ustavno začrtano pot pravne, socialne in suverene države. Pravkar smo tudi priča, kako skušajo (tudi) z novo ustavo ali sporazumom WHO (Svetovne zdravstvene organizacije) vzpostaviti zametek neke nove svetovne nadvlade, ki bi služila zgolj zadovoljevanju kapitalsko-materialnih koristi peščice in bi dokončno teoretično odpravila enakosti vseh in možnosti dobrega za vse. Prihodnost, ki jo živimo, mora izkazati, da **sistem, ki je privedel do uničenja človeka in narave – ni upravičil svoje razvojne vloge**, še pravi Grabovoj.

Razvoja družbe in države ni, če v državi in družbi nekdo nima enakih možnosti do izobraževanja, zaposlitve, podjetniško/poslovne iniciative, raziskovanja, kulture, izročila ali socialne pomoči in pravne države. To so osnove, ki jih ne more nadomestiti sistem, ki deluje le za večino (ali celo za elitno manjšino), ne pa za vse!

Zato je nujna tudi normativna oziroma zakonska sprememba (vmes žal črtanih) temeljnih izhodišč delovanja **državne uprave, ki je in mora biti prvenstveno odličnostni servis državljanom in državljanom ter tujcem, ki v življenju ali poslovanju v naši domovini vidijo razvojni in vrednostni izziv**.

Nestrukturiranost kot prihodnost in varnost pred strukturami

Izdatna želja številnih je pot v spremembo znotraj obstoječih struktur, kjer pa doslej nismo nikamor prišli – na vrsti so torej **usmeritve k »nesistemskemu« oziroma nestrukturirani, spontano organizirajoči se in delujoči družbi na osnovi naravnega prava.**

Zakaj? Ker ravno **transhumanizem**, kot to jasno pove tudi eden temeljnih avtorjev te tematike Krešimir Mišak²¹, **za svoj obstoj nujno potrebuje strukture, spoštovanje struktur, celo njihovo »malikovanje«, kakršnega utelešajo raznovrstna sistemska združenja in lože.**

Zakaj je venomer na prvem mestu označevanje z levi, desni, ekstremni, nazadnjaški, religiozni, ateistični ...?

Ker je v predalčkanje oziroma sistemiziranje vgrajena koda destrukcije. Ker prav s predalčkanjem in sistemiziranjem »sistemci« natančno vedo, kje, kdaj, kdo in kako bo vidno ali nevidno (torej javno ali prikrito) mogoče načrtno prekiniti, uničiti, prevzeti ali onesposobiti projekt, zgodbo, skupino ... In res, v času, ki kriči po potrebnih spremembah, je vedno zaznati **neverjetno slo številnih sodelujočih oziroma njihove »stare pameti ali stare zavesti«, da naj se čim prej oblikujejo 'potrebne' obvladljive strukture.** Z izgovori, da so »tega vajeni«, da »se mora vedeti, kdo je odgovoren« itd. Udomačena, lahko tudi strokovno še kako visokoleteča, a vendarle **publica, ki izkazuje osebno nepripravljenost ali nesposobnost osebno odgovornega delovanja v smeri zastavljenega, običajno plemenitega cilja in budnega analiziranja stanja, stalne ocene dogajanja in nujne samodiscipline za potrebe dogovorjenih aktivnosti za doseg skupno opredeljenega končnega cilja.** Ali pa vmesnih ciljev, ki lahko privedejo do izpolnitve končnega.

Poleg vgrajene kode destrukcije je strukturiranost v novi dobi vprašljiva še z dveh vidikov.

Prvi je ta, da preprosto ni več tiste osebe, organa, strukture, se pravi kogarkoli, ki lahko suvereni, ozaveščeni osebi nekaj naroči. Ali od nje celo zahteva oziroma pričakuje. V mejah dogovorjenega se vse izvaja zgolj

kot samoiniciativno etično (so)delovanje. Ki je vedno in povsod izključno brezpogojno.

Drugi je pa sprejemanje – in ne po stari zavesti delegiranje – odgovornosti. Odgovornost je pri vseh sodelujočih enaka, odgovorna ni le ena oseba, organ, struktura, na katere bi lahko kdorkoli naslavljal svoje pripombe. Uspe lahko zgolj in izključno projekt, zgodba, skupina, v katero **spontano vstopajo oziroma jo izvajajo suverene ozaveščene osebe z enakovrednimi izhodišči, ki so sposobne spontano ves čas sprejemati odgovornost za vsak svoj korak oziroma del procesa v projektu, zgodbi, skupini.**

Čudna pota zgodovine

Redki vedo, da je po Platonovi smrti vodenje njegove Akademije prevzel njegov nečak Spevzip, ne pa Aristotel. Vzroka za to zgodovina uradno ne pozna, pozna pa Aristotelovo nestrinjanje s tem, ki je botrovalo njegovi selitvi iz Aten v maloazijsko mesto Asos²². Zanimivo je tudi nadaljevanje te selitve kot posledice morebitnega trenutnega razočaranja, ker ni nasledil vodenja Akademije. **Kmalu ga je namreč kralj Filip Makedonski povabil na svoj dvor s prošnjo, da bi vzgajal njegovega sina Aleksandra.** Kakšna igra usode in obenem dokaz, da nam kakršno koli trenutno neravnovesje naših pričakovanj in dejanskih stanj nikoli in nikakor ne sme odvzeti elana na naši življenjski poti. Ob tej naravnost neverjetni igri usode sta se tako srečala **največji antični vojskovodja in največji antični učenjak v uresničevanju Platonovega ideala dobrega vladarja, v katerem naj bi se družila državniška oblast s filozofsko miselnostjo.**²³

*»Vrlina, človeškemu rodu težaven napor,
najlepša nagrada v življenju!«*

Aristotel, Himna vrlini

---

¹ EN 2, 2, 1103b 26–30 v Aristoteles, 2016: 19.

² Aristoteles, 2016: 20.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

⁵ Andraž Teršek: Vse to so »teorije zarot«. IUS-INFO, 2. 4. 2021. <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/dnevne-novice/281436>

⁶ Ibid.

⁷ John Locke, 2010: *Dve razpravi o oblasti; Pismo o toleranci*. Krtina.

⁸ Jefferson je bil tretji ameriški predsednik (1801–1809), glavni avtor Deklaracije neodvisnosti in eden najvplivnejših ustanoviteljev Združenih držav Amerike.

⁹ Od tedaj ameriški praznik 4. julij – dan neodvisnosti.

¹⁰ Lukšič, 2016: Aktualnost in akutnost Lockove koncepcije lastnine; v: *Teorija in praksa*, letnik 53, številka 3.

¹¹ Ibid.

¹² Podčrtano G. K.

¹³ Ibid.

¹⁴ Podčrtano G. K.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Aktivnosti Svetovne zdravstvene organizacije na osnovi interesov njenih glavnih financerjev, ki so korporacije, ne pa suverene države.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Erich Fromm, 1970: *Zdrava družba*.

¹⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=F1fCW7-A1c4&t=5s> ter <https://www.youtube.com/watch?v=EFdWfoVS0-o>.

²⁰ Pri čemer moramo nujno razlikovati med pozitivnim in negativnim globalizmom – kjer kot pozitivne navajamo dosežke mednarodne skupnosti pri produktih in storitvah v skupno dobro celotnega človeštva; kot negativne pa vse usmeritve proti nacionalnim suverenim državam po volji državljanek in državljanov in poskuse podreditve celotnega človeštva neizvoljenim nadvladujočim nadnacionalnim organizacijam pod nadzorom sponzorjev oziroma mednarodnih korporacij.

²¹ Krešimir Mišak: *Smrt transhumanizmu, svobodo ljudem*, založba Chiara.

²² Aristoteles, 2016: 22.

²³ Ibid.

O knjigi

Avtor nas v svoji prvi e-knjigi popelje na razmeroma kratko, a vsebinsko nesluteno pestro popotovanje pregleda ključnih zgodovinskih virov, ki nam omogočajo jasnejše prepoznavanje družbenih dogajanj danes in tukaj. In so lahko opora za razumevanje poteka (tudi bodočih) dogodkov, predvsem pa pomoč pri lastnem prepoznavanju in razločevanju. Knjiga je vsebinski praktični priročnik z namenom opolnomočenja, ki nikakor ni namenjena zgolj enkratnemu branju, temveč vračanju k celoti ali posameznim vsebinam vsakič, ko zvedavi in prebujeni sopotnik v družbenem prostoru prepozna zadostno količino vsebinsko-izkustvene lakote.

O avtorju

Gregor Kos je magister znanosti politologije. Ima nadvse pestro strokovno poslovno kariero doma in v tujini, je avtor številnih strokovnih in poljudnih člankov, zapisov ter objav, urednik spletnih portalov in družbenih medijev. V letu 2017 je sodeloval pri ustanovitvi prve prebujene politične stranke v Republiki Sloveniji – Za zdravo družbo, ki je uspela nastopiti tudi na parlamentarnih volitvah 2018. Svoje delovanje je vsled razglašene krize s skupino istomislečih nadgradil v nestrankarsko in nesatelitsko civilno-družbeno gibanje Zdrava družba, ki je na parlamentarnih volitvah leta 2022 nastopila s prvo celovito nestrankarsko ljudsko listo v zgodovini Republike Slovenije.

Zasebno je sin, brat, soprog in oče dvema prisrčnima otrokoma.

Več na: <https://www.moderator.si/>